

De kunst van het overleven

Tekst en kunstwerk: Veerle Van Wassenhove - Foto: Dominiek Braet

Ik schrijf deze tekst naar aanleiding van mijn toon-tentoonstelling. Een toon-tentoonstelling om mijn verder herstel mogelijk te maken. Sinds kort is het duidelijk dat ik, om verder te kunnen herstellen, een publiek nodig heb. Mijn kwetsuur ontstond door toedoen van mijn eigen ouders toen mijn ouders mijn hele wereld waren. In mijn kinderlijk gevoel heeft dus de hele wereld gefaald en dat kan ik enkel rechtzetten door de hele wereld aan te spreken. Aangezien ik al zwaar getraumatiseerd was lang vooraleer ik kon spreken, is het logisch dat ik dat "spreken" in eerste instantie via mijn beelden zal doen. Mijn werken vertellen mijn verhaal over de tijd toen ik nog geen woorden had. Nauwgezet houd ik al mijn hele leven lang dagboeken, gedichten, tekeningen bij. Intuïtief heb ik altijd geweten dat ik alle stukken van de puzzel zou moeten verga-

ren tot een omstandige getuigenis. Een getuigenis die ik uiteen zou zetten zodra ik kon ervaren dat de echte wereld veiliger is dan degene waarin ik ben opgegroeid. Dan zou ik eindelijk mijn plaats kunnen opeisen, mijn bestaansrecht. Tot dan was zwijgen de minst slechte optie. Zwijgen over het misbruik door vader. Zwijgen over de emotionele onbereikbaarheid van moeder en zwijgen over hoe me steeds opnieuw het zwijgen is opgelegd.

Mijn beeldend werk is een stuk van de puzzel. Als klein meisje kon ik niet vluchten of vechten maar door de adrenaline kon ik levensbedreigende informatie wegbergen in mijn hoofd. Die tijdelijk verloren informatie haalde ik onder andere via mijn schilderen terug. Om hiervoor de kracht te vinden was het essentieel dat mensen om me heen vonden dat ik wél iets waard was. Zo kon er een interactie ontstaan

tussen mijn geheime wereld (waarin ik gebruik ben en me niemand voelde) en de werkelijke wereld (waarin ik me waardevol voelde) en kon de lava aan angst en verdriet naar buiten stromen. Ik kreeg op die manier de kans om de dood die in mij geïnstalleerd was terug in leven om te zetten. Een vriendin zei ooit over mijn werken: "je hebt een leven in de dood gecreëerd". En deze klem van leven zou een volwaardig leven worden op het moment dat ik zelf klaar was om het met de wereld te delen. Door mijn verleden te laten bestaan, kan het voorbij gaan en kan mijn verlangen naar de dood voorbijgaan. Daardoor

"In mijn kinderlijk gevoel heeft de hele wereld gefaald en dat kan ik enkel rechtzetten door de hele wereld aan te spreken."

verdwijnt de noodzaak om mijn dwangneurose in stand te houden.

Mijn hoop

In mijn meest duistere momenten vond ik geen aansluiting bij vrienden of op het werk. Zij kenden mij als een uitgeholde versie van mezelf die deed alsof, die moest doen alsof uit zelfbehoud. Ik vond steun in getuigenissen van mensen die in concentratiekampen hadden "geleefd". Ik voelde me begrepen; ook zij hadden een leven in de dood gecreëerd onder de vorm van de belofte aan zichzelf dat ze de horror op een dag zouden kunnen delen met de wereld. Ze vergaarden stiekem tekeningen, gedichten, dagboeken voor de dag waarop ze vrij zouden zijn en niet meer hoefden te zwijgen uit angst voor hun leven. Hun kracht inspireerde me en ik voelde me niet meer alleen. Dat is de boodschap die ik graag zou overbrengen: "je bent niet alleen". Daarnaast is het mijn hoop verder te bouwen aan het doorbreken van het taboe rond incest en emotionele verwaarlozing. Ook hoop ik dat we niet langer naar mensen kijken als op een schaal van meer of minder psychisch kwetsbaar. Liever zou ik zien dat de klemtoon bij psychisch lijden op het causaal verband met vroegkinderlijk trauma komt te liggen. Ik geloof dat die verschuiving destigmatiserend kan zijn.

Expo praktisch:

van 19/05/2018 tem 27/05/2018 van 11u tot 18u. Gesloten 22/05. 23/05 enkel op afspraak. Burg 4, 8000 Brugge. www.dekunstvanhetoverleven.be

